

Lestijden, geïntegreerd leren en sterke instructie in het GO! basisonderwijs

GO! Leerplan basisonderwijs

1. Vertrekpunt: een nieuw leerplan, een nieuwe benadering

In de leerplannen die vandaag nog gelden voor het basisonderwijs (leerplan GO! basisonderwijs) zijn per leergebied minimale en maximale aantallen lestijden opgenomen.

Vanaf **1 september 2026** werken scholen met het **nieuwe kennisrijke GO! leerplan basisonderwijs**, minstens voor **Nederlands, wiskunde en wetenschap en techniek**. In dit nieuwe leerplan worden **geen minimale en maximale lestijden per leergebied** meer vastgelegd.

2. Wettelijk kader: duidelijke verplichtingen, ruimte in organisatie

Hoewel het nieuwe leerplan geen lestijden per vakdiscipline meer vastlegt, blijven de **wettelijke bepalingen rond leertijd en aanbod** uiteraard onverkort gelden.

De overheid bepaalt dat **minstens de helft van de leertijd** besteed moet worden aan **Nederlands en wiskunde**. Dat betekent echter **niet** dat de helft van de lestijden aparte lessen Nederlands en wiskunde moeten zijn.

Daarnaast legt het **decreet basisonderwijs** ook een aantal **inhoudelijke verplichtingen** vast, waaronder:

- **Frans** is verplicht **vanaf het vijfde leerjaar**.
In scholen van het **Brussels Hoofdstedelijk Gewest** kan Frans aangeboden worden **vanaf L1**;
in scholen **buiten** het Brussels Gewest kan dit **vanaf L3**.
(art. 43 decreet basisonderwijs)
- In **GO!-scholen** is het verplicht om **minstens twee lestijden per week levensbeschouwelijke vakken** aan te bieden.
(art. 42 decreet basisonderwijs)

Deze bepalingen blijven richtinggevend voor de organisatie van het onderwijsaanbod.

Tegelijk betekent de wettelijke focus op leertijd voor Nederlands en wiskunde in de praktijk vooral een opdracht tot **sterk, doelgericht en kwaliteitsvol onderwijs**. Scholen worden verwacht om bewust te zorgen voor een **rijke, samenhangende en planmatige opbouw van taal- en wiskundekennis**, met voldoende tijd voor instructie, inoefening, toepassing en herhaling. Het gaat daarbij niet om het mechanisch optellen van uren per vakdiscipline, maar

om het **doelgericht ontwerpen van krachtige leeractiviteiten** waarin leerlingen frequent, expliciet en functioneel met Nederlands en wiskunde aan de slag gaan, zowel in afzonderlijke instructiemomenten als geïntegreerd binnen andere leercontexten/vakdisciplines.

3. Pedagogische visie: jonge kinderen leren geïntegreerd

Een tweede, even belangrijke reden om geen vaste minima en maxima meer te formuleren, is onze overtuiging dat we jonge kinderen niet willen opsluiten in hermetisch afgesloten tijdssloten voor het leren.

Het leren van kinderen in de basisschool – en in het bijzonder van **kleuters** – gebeurt **de hele dag door**: in korte, gerichte instructiemomenten, tijdens begeleide en zelfstandige inoefening, in spel- en onderzoeksactiviteiten, in klasgesprekken, bij het creëren, luisteren, spreken, kijken, lezen, schrijven, meten, bouwen en probleemoplossend werken, en in momenten van terugblik en reflectie.

Bij kleuters krijgt dit vorm in **rijke leeromgevingen** waarin spel, interactie en instructie elkaar versterken. Leraren brengen **bewust nieuwe woorden, begrippen, handelingen en inzichten** aan, modelleren taal en denken, en creëren situaties waarin kleuters deze kennis **herhaald, functioneel en in verschillende contexten** kunnen oefenen. Zo worden taal, beginnende wiskundige inzichten, wereldkennis en motorische en muzische ervaringen niet los aangeboden, maar doelgericht verweven in activiteiten, hoekenwerk, kringmomenten en begeleid spel.

Kinderen leren daarbij niet in losstaande vakjes, maar in **betekenisvolle gehelen**, waarin kennis, vaardigheden en taal voortdurend met elkaar verbonden worden. Taal wordt niet alleen aangebracht in gerichte taalmomenten, maar ook intensief gebruikt om te verwoorden wat ze doen en denken, om vragen te stellen, om te redeneren bij proefjes en constructies, om verhalen te begrijpen en te creëren, en om samen te plannen en te reflecteren. Wiskundig denken krijgt vorm wanneer kleuters en leerlingen sorteren, vergelijken, tellen, meten, structureren en problemen oplossen in uiteenlopende leercontexten.

Dit leren beperkt zich niet tot één afgelijnd lesmoment. Leerlingen – van de kleuterklas tot en met het zesde leerjaar – oefenen en verdiepen wat zij leren **binnen afzonderlijke vakdisciplines én over vakdisciplines heen**. Taal- en wiskundekennis wordt doelgericht ingezet en verder opgebouwd in wetenschap en techniek, geschiedenis, aardrijkskunde en muzische activiteiten. Zo worden begrippen, strategieën en inzichten niet alleen aangeleerd, maar ook **verankerd, toegepast en uitgebreid** in verschillende contexten.

4. Sterke instructie als fundament

Het loslaten van vastgelegde lestijden betekent **geenszins** dat instructie minder belangrijk wordt. Integendeel.

Wij benadrukken uitdrukkelijk dat **sterke, expliciete en doelgerichte instructie voor alle leeftijden cruciaal is** in het leren van kinderen in de basisschool – **ook en juist bij kleuters**. Al van in de kleuterklas worden de fundamenteen gelegd voor al het verdere leren. Dat gebeurt

niet toevallig, maar via **veelvuldige, korte en gerichte instructiemomenten**, waarin leraren nieuwe woorden, begrippen, handelingen en inzichten aanbrengen, modelleren, herhalen en verdiepen. Zo bouwen kinderen stap voor stap hun basis op in taal, wiskundig denken, kennis van de wereld, onderzoeksvaardigheden, culturele bagage en leerstrategieën.

Daarom verschuift de focus in het nieuwe leerplan:

- niet naar hoeveel uur per vakdiscipline,
- maar naar de kwaliteit, doelgerichtheid en frequentie van het aanleren en inoefenen.

Sterke instructie, een doordachte en cumulatieve opbouw van kennis, ruime en gevarieerde oefenkansen, gerichte feedback en hoge verwachtingen vormen de kern van krachtig basisonderwijs, van de kleuterklas tot en met het zesde leerjaar.

5. Samenvattend

Door geen minimale en maximale lestijden meer op te nemen, kiezen we als GO! niet voor minder structuur, maar voor **meer inhoudelijke verantwoordelijkheid**. Dit nodigt scholen en lerarenteams uit om:

- **leertijd bewust en onderbouwd te organiseren**, vertrekkend vanuit leerplandoelen, kennisopbouw en oefennood, eerder dan vanuit vaste tijdsloten per vakdiscipline of traditionele uurroosters;
- **wettelijke kaders correct en doordacht te vertalen** in de schoolwerking, met aandacht voor de vereiste leertijd voor Nederlands en wiskunde, het verplichte aanbod Frans en de levensbeschouwelijke vakken, en met oog voor samenhang binnen het volledige curriculum;
- **de samenhang en continuïteit in het curriculum te bewaken**, door duidelijke leerlijnen, gezamenlijke planningen en afstemming tussen leerjaren zoals uitgewerkt in het leerplan, zodat kennis en vaardigheden systematisch worden opgebouwd;
- **instructie expliciet centraal te stellen**, met frequente, doelgerichte instructiemomenten, hoge verwachtingen, doordachte didactiek en voldoende tijd voor begeleide inoefening, herhaling en verdieping;
- **geïntegreerd leren doelgericht vorm te geven**, door leerinhouden over vakdisciplines heen bewust te verbinden nadat ze binnen de vakdiscipline werden aangebracht en inge oefend, zonder de eigenheid en kennisopbouw van elke vakdiscipline te verliezen.

Zo bouwen wij als GO! elke dag, in elke les, bewust en doelgericht aan een **kennisrijke, brede en krachtige basisvorming**, die elk kind maximale kansen geeft om verder te leren, zich te ontplooiën en zijn plaats in de samenleving op te nemen.